

BLADET

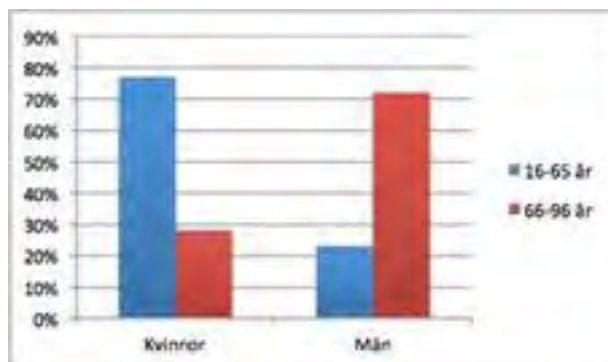
nr 2 * 2017

Ordföranden har ordet.

På årsmötet blev jag vald till ordförande för Västmanlands Spelmansförbund. Lite ovanligt kanske eftersom jag var en del av valberedning, den valberedning som inför två årsmöten försökt hitta en ordförande, detta år bland 124 medlemmar. När vi inte heller i år lyckades har jag åtagit mig uppdraget för ett år för att försöka förstå varför det är på detta viset. Det verkar vara ett allmänt fenomen inom föreningslivet att det är svårt att hitta styrelsemedlemmar, det gäller i ett par andra föreningar som jag är med i. Jag undrar också hur det står till med andra spelmannsförbund i landet och tänker ta kontakt med Gunnar Brandin på SSR för få en liten översikt, eventuellt ger jag mig ut på en liten turné i landet för att besöka andra spelmannsförbund och få lite goda idéer. När jag satt och funderade över valberedningsarbetet började jag grunna över åldersfördelningen inom förbundet och har gjort lite statistik över detta. (Jag är lite förtjust i siffror.)

Vi har faktiskt medlemmar i åldrarna 16-96 år vilket är imponerande. Medelåldern är 63 år. I styrelsen så är vi numera 6 män och 1 kvinna, medelålder 67 år. Jag tittade på fördelningen mellan könen i hela förbundet och konstaterade att det är 48% kvinnor och 52% män. Om man tittar närmare på detta så är det skillnad i åldrarna som är ganska stora, i tabellform ser det ut så här:

Ålder	Kvinnor	Män
16-65 år	77%	23%
66-96 år	28%	72%

Jag blev lite överraskad över resultatet. Äldre män och yngre kvinnor.

Man får ha i minnet att statistik inte är någon sanning utan bara ett sätt att försöka beskriva saker, lite lömskt eftersom åtminstone en del av oss (t ex jag) har en tendens att tro att siffror är en bättre och sannare förklaring än bara ord.

Jag tyckte att årsmötet som Lasse har skrivit mer om i Bladet kändes bra, det finns mycket entusiasm och vilja. Så det

borde finnas någon som vill vara ordförande. Det viktigast är naturligtvis att vi fortsätter att spela! Om du som läser detta har några idéer och vill dela med dig till mig så nås jag bäst via mail olofneverlandwestin@icloud.com

Vill du hellre skriva brev så är jag numera Västeråsbo och har adressen:

Olof Neverland Westin
Norra Floragatan 23 A
72461 Västerås

VÄSTMANLANDS SPELMANSFÖRBUND

Ordförande Olle Neverland Westin
Kassör, sekreterare Lars Englund 021 - 13 53 06
Ledamöter Per Torelli 021-35 88 69
Josefina Paulson 073 023 4030
Bengt-Olov Skottheim
Suppleant Kjell Wahlberg 021 - 18 55 13
Suppleant Bo Eriksson

nästa manusstopp för bladet
20 aug 2017

Låtkommitté
Majja Neverland,
Carina Normansson
Linda Jansson Norrman
Olle Neverland Westin

Bladet i digital form?
Vill du ha Bladet hellre digitalt än som papperstidning? Skicka i så fall
besked via ett e-brev till lars.englund1@comhem.se.

Välkommen med ditt bidrag till bladet
i form av tankar, bilder text och idéer
till

contact@josefinapaulson.se

Spelkväll på Fagersta Bruksmuseum den 7 mars 2017

Fagersta. Bruksmuseet har blivit en intressant mötesplats. Det är inte bara stålets och brukets historia som ventileras, även samhället och dess människor presenteras under olika temakvällar.

Härom veckan var temat, Spelmän i vår bygd.

Bergslagen föddes musikaliskt. Forsarnas brus och stålets klang var dess tonvärld. Det hårda arbetet på bruket krävde sin man. Men här och var i hemmen fanns både fioler och dragspel. Fingrarna var ofta för stela för att virtuost leka på fiolens strängar, men spelglädjen fanns.

En av våra mest kända spelmän var Anton Lindström. Han bildade år 1908 ett stråkkapell som fick namnet Viola. Det var oskolade spelmän som ställde upp.

Antons svåraste konkurrent var Spel-Gustav Lindberg från Semla. Som ung pojke kom han till Fagersta och fick anställning som maskinist vid Semla kraftstation. Fiolen hade han alltid med sig. Gustav var självlärd och flera av hans låtar kom till vid kraftstationen. Forsens brus och turbinernas eviga snurrande var hans ständiga ljudkuliss.

Hans låtproduktion blev mycket stor. På äldre dagar klädde han sig i egen komponerad folkdräkt och reste till Stockholm, där han spelade på biografen Röda kvarn och fick då en liten slant.

Inför varje låt höll han ett litet anförande.

-Nu ska ni få höra hur fåglarna kvittrar i Söderbärke, kunde han säga.

I torpet Vitmossen, som låg vid Sänkmossen bodde Anders Persson med sin familj. Vitmoss-Anders, som han kallades, var en duktig spelman och kompositör och han lärde sina söner att spela fiol. Sonen Per ville hellre spela blåsinstrument, hans stora dröm var att bli regementsmusiker, men det satte fadern stopp för. Han behövdes hemma på gården. Enligt kamraternas omdöme hade Vitmoss-Pelle kunnat gå långt på den vägen. Fagersta bruksmusikkår blev i stället hans skötebarn.

Vitmosstorpet är idag kaffestuga på hembygdsgården. När det plockades ner inför flytten till Västanfors, fann man ett otal notblad klistrade som tätning bakom tapeterna. På en vägg i stugan hänger fortfarande Vitmoss-Anders fiol. Spelmanslaget ser till att hans låtskatt lever vidare.

Bildtext. (till vänster) Vitmossen. Torpet där Anders Persson och hans familj bodde låg i närheten av dagens sopstation Sänkmossen. Den flyttades på 1970-talet till hembygdsgården i Västanfors.

Bildtext (till höger) Utsocknes. Leisme-Pers låtar spelas ofta av olika spelmanslag. En viss anknytning fick han till Fagersta.

Bildtext (ovan) Fagersta spelmanslag. Fr.vänster Roland Lindfors, Maria Liljekvist, Margaretha Eriksson, Rolf Andersson, Ingemar Johansson, Tommy Stahre, Mats Lindgren och Roland Berg, sitter bakom laget.

Elisabeth Strömberg berättade hur ungdomarna roade sig förr. Under mörka vinterkvällar ställde man till med en så kallad lekstuga. Köksgolvet i ett torp blev dansgolv för kvällen, En torparhustrun bakade bullar och en annan skänkte bönor till kaffet. Två spelmän spelade polskor och valser och dansglädjen var det inget fel på.

I Västanfors fanns mellan åren 1917-1929 en festplats belägen mellan gamla Melkafabriken och kyrkan. Den fick namnet Lövparken och här roade sig folk med att kasta pil, tombolor och en dansbana. Lite stökigt och högljutt kunde det bli. Kyrkoherde Sven Sundberg ansåg att stojet från festplatsen störde kyrkofriden och drev sin vilja igenom att stänga nöjestemplet. Men minnet av platsen lever kvar genom valsen, Sommarnatt i Lövparken, som Fride Hammarsten d.ä. lanserade. Texten skrevs av August Sterner från Meling. Visan har blivit Fagerstas egen festlåt.

En spelman som fick en viss anknytning till Fagersta var Leisme-Per Larsson från Malung. Hans låtar är bevarade och upptecknade och hans pampiga brudmarsch har spelats på åtskilliga bröllop. Denna kväll framfördes den av Fagersta spelmanslag. Lennart Andreasson berättade om spelmannen. När Leisme-Per dog år 1907 skulle några män bära kistan flera kilometer på stigar i väglöst land till kyrkan. Detta begravningståg blev mycket omtalat, eftersom bärarna söp sig fulla, men de lyckads ändå komma fram till kyrkan. Denna episod blev orsak till en film som spelades in för fyrtio år sedan. Filmen, En spelmans jordafärd, regisserades av Rune Lindström, som växte upp i Fagersta. En känd textförfattare var personalchefen på Fagersta bruk under 1950-talet. Han hette Ivar Lindestad och var pingstvän. En av hans söner hade hört melodin under en resa i England och fattat tycke för den.

Hemkommen till Fagersta tipsade han sin far om att skriva en svensk text till den. Han gav låten namnet, Ovan där, och aldrig kunde han tro att den skulle bli så populär. Den spelas idag av både jazzgrupper och popgrupper. Fagersta spelmanslag spelade låtar av de spelmän som det berättades om under kvällen. När Lövparken spelades var det många som sjöng med. En visa som blivit Fagerstas festlåt. Å, tänk vi fick stående applåder!

Margaretha Eriksson

EUROPEISK
Världens Musik & Dans
FESTIVAL
Workshops Konserter

26 - 28
MAJ 2017

Blå Salen Biblioteket i Sala

FESTIVALPASS
Gå på alla kurser och konserter,
precis som du vill 300:-
Konsert separat 150:-
Kurs separat 200:-
för att boka biljetter och
ställa frågor
www.vmod.se

Valentin Arnold
(Österrike)

26 MAJ

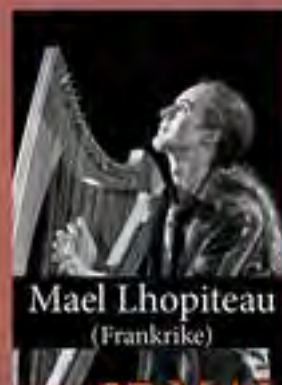
Pia Pohjakallio
(Finland/Spanien)

27 MAJ

Gaïa Homan
(Frankrike)

27 MAJ

Mael Lhopiteau
(Frankrike)

27 MAJ

www.vmod.se

VÄSTMANLANDS-
MUSIKEN

KULTURENS

ERIC SAHLSTRÖM
INSTRUMENT

Svenska
Folkmusiksamfundet

Referat från Spelmansförbundets årsmöte den 18 mars 2017

På Spelmansförbundets årsmöte den 18 mars deltog ett 25-tal medlemmar. Här följer ett kort referat.

Styrelsens verksamhetsberättelse och ekonomiska redovisning föredrogs och godkändes av mötet.

Revisionsberättelsen föredrogs. På förslag från revisorerna beviljades styrelsen ansvarsfrihet.

Förbundets styrelse består nu av följande personer. Olof Neverland Westin är ordförande. Övriga ledamöter i styrelsen är Per Torelli, Lars Englund, Josefina Paulson och Bengt-Olov Skottheim. Suppleanter är Bo Eriksson och Kjell Wahlberg. Styrelsens förslag till budget för år 2017 föredrogs och antogs av årsmötet.

På förslag från styrelsen beslöts att medlemsavgiften år 2018 ska höjas från 80 till 100 kr för ungdomar upp till 20 års ålder och från 170 till 200 kr för övriga medlemmar. Bakgrunden är att Sveriges Spelmäns Riksförbund (SSR) beslutat från och med år 2017 höja den avgift som landskapsförbunden ska betala till SSR från 50 till 80 kr per medlem. Styrelsen lämnade en redogörelse angående användningen av medel i Spelmansfonden Uno Gills Minne. Från förbundets medlemmar har kommit bara ett fåtal bidrag till den samling av brudmarscher från Västmanland som årsmötet 2016 beslöt skulle skapas. Arbetet fortsätter.

Leif Danielsen, som svarar för Spelmansförbundets hemsida, påminde om att det är angeläget att förbundets medlemmar till honom skickar material som kan publiceras där, till exempel små referat från spelmannsstämmor och foton. Carina Normansson upplyste rörande projektet Världens Musik och Dans i Västmanland, som kommenterats i styrelsens verksamhetsberättelse, att tidpunkten för projektets avslutande senarelagts till slutet av december 2017. Josefina Paulson och Amanda Östling genomför inom projektets ram musik- och dansaktiviteter i skolor i länet. Dessutom förekommer ett stort antal evenemang i form av bland annat konserter. Carina Normansson föreslog att förbundet arrangerar till exempel träffar där någon eller några berättar om och framför låtar efter någon spelman. Kristina Larsson Sköld påpekade att det är angeläget att evenemang i vår genre kommer till stånd på flera orter i länet, till exempel i Kungsör där hon bor.

Ingela Ader föreslog att man arrangerar vardagsrumskonserter i hemmiljö. Kjell Wahlberg pekade på att det är viktigt att Spelmansförbundet får uppmärksamhet i samband med folkmusikkonserter och andra evenemang och att vi därför bör se till att förbundets logotyp alltid finns med på affischer och i annonser.

Sannolikt blir det inget evenemang Folkmusik på Brunnen sommaren 2017. Möjligen kommer i stället ett arrangemang i Spelmansförbundets regi att gå av stapeln på Västerås Konserthus hösten 2017.

Efter det att mötet avslutats berättade Margareta Lundquist Juhlin om sin tidiga kontakt med musik och om spelmannen

Pit-Jonsson. Och så spelade hon en av hans låtar tillsammans med Carina. Efter det spelade vi alla ett antal låtar tillsammans.

Lars Englund

STORKEN född

Vi har haft ett konstituerande styrelsemöte för VSF. Som nyvald ordförande dristade jag mig att föreslå att styrelsen bildar en orkester vid namn STORKEN (STyrelseORKEsterN). Till min stora glädje gick styrelsen med på detta förslag. Varje styrelsemedlem tar med sig en favoritlåt och vi kommer att öva så snart tillfälle ges. Om inte annat så kommer vi att uppträda på nästa årsmöte.

Olof Neverland Westin
Storkmästare

Nya medlemmar

Hurra! Västmanlands Spelmansförbund har fått fyra nya medlemmar: Karin Hölke, Västerås * Syskonen Yuuki och Elena Forslund, också de boende i Västerås * Gertie Andersson, Lindesberg
Mycket välkomna, alla fyra!

Idag blev det klart. Premiär för **Medåkerstämma** lördag 15 juli kl 14 på Abrahamsgården i Medåker. Jag har låtkurs innan mellan 11 och 13 med Medåkerslåtar, troligen också en låtcirkel med start i maj. Boka in datumet nu! Mer info kommer.

Ulf Svansbo

Ethno 2017

Västmanlands Spelmansförbund har också i år en medlem som deltar i folkmusiklägret Ethno i Rättvik. Det är Anna Ljungberg, nu bosatt i Frankfurt am Main, som fått möjligheten. Vi gratulerar!

Folkmusikaliskt CV Olov Neverland Westin

Olov Neverland Westin, numera ordförande i Västmanlands Spelmansförbund. Tidigare mest känd som Olle Westin, vanlig medlem i förbundet förutom en kortare period i styrelsen.

Jag började spela fiol i Garpenberg, Södra Dalarna i slutet på 1950-talet. Min lärare hette Olle Wallman, riksspelman verksam i Saxdalen, som lämnade spelmannslivet för gott 2016.

Jag gick i skola i Hedemora och gick under gymnasietiden i samma klass som Kalle Almlöf, en inte helt obekant spelman från Malung. Han tog sedermera initiativet till fiolcirklar i Uppsala i slutet på 60-talet där jag var en av deltagarna. I början på sjuttioalet drev jag egna fiolcirklar på Uppsala Musikforum i sammanlagt sju år, när det var som mest hade jag sju cirklar i veckan. Förstår fortfarande inte riktigt hur jag fick ihop det. För att få bättre kvalitet på cirklarna ordnade vi egna kurser för cirkelledare där Jonny Soling och Kalle Almlöf var lärare. För att få bättre kvalitet på mitt eget fiolspelande tog jag under något år privatlektioner för Jonny Soling som på den tiden gick på Musikhögskolan i Stockholm.

1964 fick jag min första gitarr och lärde mig raskt alla låtar utom en på Cornelis Vreeswijks första skiva, Ballader och oförskämdheter. Jag har fortsatt spela gitarr sedan dess och firade alltså 50-årsjubileum som gitarrist 2014.

1971 började jag spela med en folkmusikgrupp i Uppsala som gick under namnet Hemkört. Vi gav ut en skiva 1976 som hette I ett hörn av trädgården. Från början ingick i denna grupp Hasse Alatalo, något senare Magnus Sjögren och ännu något senare Jan Olofsson, samtliga tre sedermera medlemmar i Norrlåtar.

1976 började jag spela med en folkmusikgrupp i Uppsala som hette Kapten Krok, både elektrisk och akustisk musik, vi jobbade också mycket med dansutläring.

Detta ledde till kontakt med Skinnskattebergs Folkhögskola där vi deltog i många kurser och där jag så småningom blev lärare, jag startade tillsammans med Bertil Olsson en sk vinterkurs med folkmusik som en huvudingrediens. Jag arbetade med den i tre år.

Under samma period satt jag i tre år med i referensgruppen i Statens Kulturråd för utdelande av pengar till fria grupper.

1981 bildades RFoD (Riksföreningen för folkmusik och dans) på Skinnskattebergs folkhögskola och jag var aktiv i bildandet och sedermera ordförande under några år.

Efter folkhögskolan har jag varit aktiv som musiker i flera grupper och sammanhang, en grupp kallade sig för Känslans Partisaner och uppstod kring 1987. Sättningen var fiol, fiol och fiol vilket var lite tjatigt så vi kompletterade med dragspel och gitarr för att bredda klangerna lite. En av medlemmarna, Ronny Landstedt, återvände till Delsbo vilket efter en tids sorgearbete ledde till bildandet av en grupp som heter Trolska och består av Mats Hellstrand (även känd från WestmannaFolk), fioler, Majja Neverland, sång och dragspel och jag själv, först på fiol och gitarr.

Efterhand tyckte jag att något ändå fattades i klangbilden och köpte en bouzouki (svensk sk låtbosoki, byggd av Stefan Sobell i England). Efter idogt övande har den nu fått sin plats i sammanhanget, jag spelar också bosoki i två andra konstellationer, Rävspel och Comareskvartetten.

Rävspel består av fyra medelålders herrar med en gedigen anknytning till Västmanlands Spelmansförbund, tre fiol/altfiol, en säckpipa och bosoki.

2013 bildades Comareskvartetten i samband med en resa till Comares (norr om Malaga). Gruppen består av Ingela Ader, fiol och sång, Frida Andersson, nyckelharpa, Majja Neverland, dragspel och sång och Olov Neverland Westin, låtbosoki. Man kan konstatera att vi i denna grupp representerar många seklers användande av instrument i folkmusik, äldst är nyckelharpan, på sjuttonhundratalet kom fiolen, på artonhundratalet dragspelet och till sist, som kronan på verket, bosokin på 2000-talet.

Är uppgifterna rätt?

Med förra utgåvan av Bladet skickade vi en medlemsmatrikel. Vi har dragit slutsatsen att vissa uppgifter där (tex telefonnummer och/ eller e-postadress) rörande några av förbundets medlemmar saknas eller är inaktuella. Du som vill komplettera eller korrigera uppgifter rörande dig själv, var snäll och skicka information till lars.englund1@comhem.se eller ring 021-13 53 06.

Tack!

FOLKMUSIKFEST i Stripa Gruvmiljö

Lördagen den 8 juli inbjuder Bergslagernas Spelmansgille, för fjärde året i rad, till FOLKMUSIKFEST i Stripa Gruvmiljö, Guldsmedshyttan.

Folkmusikfesten, som samlar spelmän från när och fjärran, inleds kl. 15.00 med allspel där följande låtar kommer att spelas: Gånglåt ef. Blinda Petter och Magnusson, Tjurpolskan ef. Blinda Petter, Polska ef. Spel-Kula, Vals ef. Albert Hellberg, Polska ef. Ljungkvist och Schottis ef. Arvid Pettersson. (Noter på låtarna samt ljudfiler för lyssning, finns på Örebro Läns Folkmusikförbunds hemsida www.olfm.se). Efter allspelet lämnas scenen fri för folkliga toner av allehanda slag och självklart får buskspelet fritt spelrum både här och där.

Stripas intressanta, kulturhistoriska miljö utgör en inspirerande spelplats och att trakten har en djupt förankrad och levande spelmanstradition, bidrar också till den rätta känslan. På folkmusikfesten finns till exempel möjlighet att smaka på den lokala folkmusiken i vår låtstuga. Det bjuds även medeltida tongångar på tidstroga instrument med Svartälvens pipare och borduner. Så varmt VÄLKOMNA att spela, lyssna och trivas på FOLKMUSIKFESTEN i Stripa Gruvmiljö!

*Bergslagernas Spelmansgille
gm Jeanette Lindmark*

FOLKMUSIKFEST

STRIPA GRUVMILJÖ Guldsmedshyttan		Lördag 8 juli 2017 kl. 15.00
--	---	------------------------------------

"Bergslagstoner från förr och idag"
Kom och lyssna och spela!

Allspelslåtar och uppspel från scenen på gruvbacken
Fritt spel i buskar, vraklar och vrår
Koncert med Svartälvens pipare och borduner
Låstuga med utlärning av Bergslagslåtar

Mat, dryck, kaffe, bröd, glass och annat gott
Öppet i Gruvmiljöns olika verksamheter

Allspelslåtar: www.olfm.se
Läs mer: karlssonskulturverkstad.blogspot.se

V Ä L K O M N A
Arrangör: Bergslagernas Spelmansgille

VMoD: David Eriksson, Nyckelharpan genom tiderna - Torsdag 18 maj, kl 18-19, Musikavdelningen, Stadsbiblioteket Västerås. Möt Världen i Västmanland, varannan torsdagkväll! Möt en regerande världsmästare på den äldre nyckelharpstypen kontrabasharpa. Davids spelstil innehåller lika mycket teknisk skicklighet som musikalisk humor. Under denna konsert bjuds du med största sannolikhet på musik från Västerbotten och historier kring hur denna låtskatt hamnat i Davids händer. Fri entré! Mer info: www.vmod.se eller josefina.paulson@vmod.se

DansÖverGränserna - fredag 19 maj 2017, start kl 19.00. Lovisagården, Slottsgatan 6 i Västerås. Vi dansar enkla långdanser, grupp-danser, pardanser från många olika länder t ex Amerika, Balkan, England, Finland, Ryssland, Skottland, Tjeckien, Tyskland. Inga förkunskaper krävs. Fikaförsäljning - 30 kr till lokalhyran. Mer info: Eva Teljebäck 070-668 47 90 (ring om dörren är låst) evat@junis.org eller på facebook-grupp/sida

EUROPEISK FESTIVAL 26-28 maj i Blå salen i Sala. Inresta artister håller workshops i spel och dans med traditioner från Österrike, Frankrike och Spanien. Endast 300:- för ett festivalpass för hela helgens begivenheter. Kontakta josefina.paulson@vmod.se

Spelmansstämman i Siggebohyttan den 4 juni klockan 14.

Spelmansstämma/Folkmusikfest - Lördag 8 juli, Stripa gruva, Lindsberg.
Mer info: <http://karlssonskulturverkstad.blogspot.se/>

Spelmansstämma - Lördag 15 juli, Abrahamsgården, Medåker, Arboga.
Mer info: www.vmod.se eller josefina.paulson@vmod.se

Spelmansstämma - Söndag 30 juli, kl 13.00, Vallby Friluftsmuseum, Västerås.
Mer info: <http://www.vallbyfriluftsmuseum.se/program/spelmanstamma.shtml>

Spelmansstämma - Söndag 6 augusti, kl 13.00, Väsby Kungsgård, Sala
Mer info: <http://www3.sala.se/Kultur/Evenemangskalender/Spelmansstamma-pa-Vasby-Kungsgard/>

Spelmansstämma - Söndag 6 augusti, kl 14.00, Hembygdsgården, Västanfors, Fagersta
Mer info: <http://www.hembygdsgarden.nu/evenemang-program-fagersta-vastmanland/>

VMoD intimkonsert med Per Saxholm och Anders Norudde i Blå Salen i Sala kl 19.00 den 28 augusti. Låtstuga efter konserten.

Folkligt Värre - Fredag 1 september, 6 oktober, 3 november, 1 december 2017
Waldorfskolan, Regattagatan 39 i Västerås: kl 18 Visstuga; kl 19 Dansinspiration; kl 19 Låtstuga; kl 20 dans till spellista - så länge spellistan räcker. OBS! Ta av ytterskorna när du kommer! FRI ENTRÉ! Vi har också ett café med mycket gott, dagsfärskt och hem-bakt bröd. Allt till mycket rimligt pris. Är du spelman? Kom gärna och spela till dans. "Buskspel" är också alltid välkommet! Mer info: Evenemanget finns på Facebook. Eller titta in på vår hemsida: <http://xn--folkligtvrre-ocb.se/>

Europeisk dans i september - Els Doekes från Nederländerna kommer förmodligen att komma hit med sina grupper för att spela och lära ut dans. Närmare info kommer kanske i nästa mejl. Mer info: Eva Teljebäck 070-668 47 90